

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 19 Μαρτίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε την ανακοίνωσή της με τίτλο «Προσωρινό πλαίσιο για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19»¹ («προσωρινό πλαίσιο»). Στις 3 Απριλίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε μια πρώτη τροποποίηση για να επιτραπεί η χορήγηση ενισχύσεων ώστε να επιταχυνθούν η έρευνα, οι δοκιμές και η παραγωγή προϊόντων σχετικών με την COVID-19, να προστατευτούν οι θέσεις εργασίας και να στηριχθεί περαιτέρω η οικονομία κατά την τρέχουσα κρίση².
2. Με στοχευμένη και αναλογική εφαρμογή του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων από την ΕΕ διασφαλίζεται ότι τα εθνικά μέτρα στήριξης βοηθούν αποτελεσματικά τις πληγείσες επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID 19, ενώ παράλληλα περιορίζονται οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά της ΕΕ, διατηρείται η ακεραιότητά της και εξασφαλίζονται ισότιμοι όροι ανταγωνισμού. Τούτο θα συμβάλει στη συνέχιση της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19 και θα προσφέρει στην οικονομία ένα ισχυρό εφελκυστικό ανάκαμψης από την κρίση, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας που ενέχει η επίτευξη τόσο της πράσινης όσο και της ψηφιακής μετάβασης, σύμφωνα με τους στόχους της ΕΕ.
3. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να προσδιοριστούν επιπρόσθετα προσωρινά μέτρα κρατικών ενισχύσεων τα οποία η Επιτροπή θεωρεί συμβατά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) υπό το πρίσμα της έξαρσης της νόσου COVID-19.
4. Πρώτον, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κατά τα λοιπά βιώσιμες μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που διέρχονται προσωρινή κρίση ρευστότητας λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19 μπορεί να αντιμετωπίζουν πιο μακροπρόθεσμα ζητήματα φερεγγυότητας. Για πολλές από αυτές τις επιχειρήσεις, τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που τέθηκαν σε εφαρμογή για τον έλεγχο της εξάπλωσης της νόσου COVID-19 είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση ή ακόμη και την αναστολή της παραγωγής αγαθών και/ή της παροχής υπηρεσιών, καθώς και σημαντικό κλυδωνισμό της ζήτησης. Οι ζημίες που προκύπτουν θα εκφραστούν με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου των επιχειρήσεων και θα επηρεάσουν αρνητικά την ικανότητά τους να λαμβάνουν δάνεια από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

---

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 19ης Μαρτίου 2020, C(2020)1863, ΕΕ C 091I της 20.3.2020, σ. 1.

² Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2020, C(2020)2215, ΕΕ C 112I της 4.4.2020, σ. 1.

5. Τα μειωμένα ίδια κεφάλαια για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αγορές με χαμηλή ζήτηση και με διαταραχές στις αλυσίδες εφοδιασμού επιδεινώνουν τον κίνδυνο σοβαρής οικονομικής επιβράδυνσης η οποία ενδέχεται να πλήξει το σύνολο της οικονομίας της ΕΕ για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Ο κίνδυνος που συνιστά για την οικονομία της ΕΕ ένας σημαντικός αριθμός περιπτώσεων αφερεγγυότητας θα ήταν δυνατό να μειωθεί με εύστοχες δημόσιες παρεμβάσεις για την παροχή μετοχικών μέσων και/ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων σε επιχειρήσεις. Κατά συνέπεια, οι παρεμβάσεις αυτές θα μπορούσαν να συμβάλουν στη διατήρηση της συνέχειας της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19 και στη στήριξη της επακόλουθης οικονομικής ανάκαμψης.
6. Συνεπώς, στην παρούσα ανακοίνωση παρατίθενται τα κριτήρια που προβλέπονται στους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, βάσει των οποίων τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν δημόσια στήριξη υπό μορφή μετοχικών μέσων και/ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι αναταράξεις της οικονομίας δεν θα οδηγήσουν σε περιττή έξοδο από την αγορά τις επιχειρήσεις που ήταν βιώσιμες πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19. Ως εκ τούτου, οι ανακεφαλαιοποιήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ελάχιστο αναγκαίο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δικαιούχου και θα πρέπει να περιορίζονται στην αποκατάσταση της κεφαλαιακής διάρθρωσης του δικαιούχου στα επίπεδα που ήταν πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19.
7. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το ενδεχόμενο παροχής εθνικής δημόσιας στήριξης υπό μορφή μετοχικών μέσων και/ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, στο πλαίσιο καθεστώτων ή σε συγκεκριμένες μεμονωμένες περιπτώσεις, θα πρέπει να εξετάζεται μόνο εάν δεν μπορεί να βρεθεί άλλη κατάλληλη λύση και να υπόκειται σε αυστηρές προϋποθέσεις. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι τα εν λόγω μέσα προκαλούν σημαντικές στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων. Συνεπώς, οι εν λόγω παρεμβάσεις θα πρέπει επίσης να υπόκεινται σε σαφείς όρους όσον αφορά την είσοδο και την έξοδο του κράτους, καθώς και την αμοιβή του κεφαλαίου, από τις οικείες επιχειρήσεις, σε διατάξεις για τη διακυβέρνηση και σε κατάλληλα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
8. Εάν η στήριξη εχορηγείτο σε επίπεδο ΕΕ, λαμβανομένου υπόψη του κοινού συμφέροντος της ΕΕ, ο κίνδυνος στρέβλωσης στην εσωτερική αγορά θα μπορούσε να είναι χαμηλότερος και, συνεπώς, μπορεί να χρειάζοταν να επιβληθούν λιγότερο αυστηροί όροι. Η Επιτροπή θεωρεί ότι απαιτούνται πρόσθετη στήριξη και πόροι σε επίπεδο ΕΕ για να διασφαλιστεί ότι η τρέχουσα παγκόσμια συμμετρική κρίση δεν θα μετατραπεί σε ασύμμετρο κλυδωνισμό εις βάρος των κρατών μελών που έχουν λιγότερες δυνατότητες στήριξης της οικονομίας τους και εις βάρος της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ συνολικά.
9. Η πράσινη μετάβαση και ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα διαδραματίσουν κεντρικό και πρωταρχικό ρόλο στη διασφάλιση επιτυχούς ανάκαμψης. Η Επιτροπή επικροτεί τα μέτρα που έλαβαν τα κράτη μέλη για να συνεκτιμήσουν τις προκλήσεις αυτές κατά τον σχεδιασμό των εθνικών μέτρων στήριξης, υπενθυμίζει δε την ευθύνη τους να διασφαλίζουν ότι τα εν λόγω μέτρα δεν παρεμποδίζουν την επίτευξη των κλιματικών και των ψηφιακών στόχων της ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο σχεδιασμός εθνικών μέτρων στήριξης κατά τρόπο που να καλύπτει τους

στόχους πολιτικής της ΕΕ όσον αφορά τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των οικονομιών τους θα καταστήσει δυνατή μια πιο βιώσιμη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και θα προωθήσει τη μετάβαση στον συμφωνηθέντα στόχο της ΕΕ για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Στο πλαίσιο των ενισχύσεων για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας των κρατών μελών, αποτελεί πρωτίστως ευθύνη των κρατών μελών ο σχεδιασμός εθνικών μέτρων στήριξης κατά τρόπο που να καλύπτει τους στόχους πολιτικής τους. Για τις ενισχύσεις στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης, οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να αναφέρουν τον τρόπο με τον οποίο η ληφθείσα ενίσχυση στηρίζει τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τους ενωσιακούς στόχους και τις εθνικές υποχρεώσεις που συνδέονται με τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.

10. Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη εξετάζουν το ενδεχόμενο συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών στρατηγικής σημασίας, με σκοπό να διασφαλίσουν ότι δεν διακυβεύεται η συμβολή τους στην εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας της ΕΕ. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ΣΛΕΕ είναι ουδέτερη όσον αφορά τη δημόσια έναντι της ιδιωτικής ιδιοκτησίας (άρθρο 345 της ΣΛΕΕ). Αν τα κράτη μέλη αγοράζουν υφιστάμενες μετοχές επιχειρήσεων σε αγοραία τιμή ή επενδύουν επί ίσοις όροις με ιδιώτες μετόχους, αυτό δεν συνιστά, κατά κανόνα, κρατική ενίσχυση³. Ομοίως, αν τα κράτη μέλη αποφασίζουν να αγοράσουν νεοεκδοθείσες μετοχές και/ή να παράσχουν σε επιχειρήσεις άλλα είδη μετοχικών μέσων στήριξης ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων με όρους αγοράς, δηλαδή υπό συνθήκες που συνάδουν με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή σε οικονομία της αγοράς, επίσης δεν πρόκειται για κρατική ενίσχυση.
11. Η Επιτροπή υπενθυμίζει επίσης ότι υπάρχουν ορισμένα πρόσθετα εργαλεία για την αντιμετώπιση της εξαγοράς στρατηγικών εταιρειών. Στην ανακοίνωσή της που εκδόθηκε στις 25 Μαρτίου 2020⁴, η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη που ήδη διαθέτουν μηχανισμό ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων να αξιοποιήσουν πλήρως τα εν λόγω εργαλεία για να εμποδίσουν κεφαλαιακές ροές από τρίτες χώρες που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της ΕΕ. Η Επιτροπή κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη που δεν διαθέτουν, επί του παρόντος, μηχανισμό ελέγχου ή διαθέτουν μηχανισμούς ελέγχου που δεν καλύπτουν όλες τις σχετικές συναλλαγές, να συγκροτήσουν πλήρη μηχανισμό ελέγχου, σε πλήρη συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων⁵ και της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων (άρθρο 63 ΣΛΕΕ), καθώς και τις διεθνείς υποχρεώσεις.
12. Δεύτερον, η Επιτροπή θεωρεί ότι το χρέος μειωμένης εξασφάλισης μπορεί επίσης να αποτελέσει κατάλληλο μέσο για τη στήριξη επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19. Συγκεκριμένα,

---

³ Βλ. επίσης το τμήμα 4.2.3 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της «κρατικής ενίσχυσης», όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C/2016/2946, ΕΕ C 262 της 19.7.2016, σ. 1–50.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής - Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων από τρίτες χώρες και την προστασία των στρατηγικών πόρων της Ευρώπης, ενόψει της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 (κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων), C(2020) 1981 final, της 25.3.2020.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση, ΕΕ L 79I της 21.3.2019, σ. 1–14.

πρόκειται για μέσο λιγότερο στρεβλωτικό από το μετοχικό ή το υβριδικό κεφάλαιο, δεδομένου ότι δεν μπορεί να μετατραπεί σε μετοχικό κεφάλαιο όταν η εταιρεία είναι λειτουργούσα επιχείρηση. Ως εκ τούτου, η παρούσα ανακοίνωση καθιερώνει τη δυνατότητα να χορηγούν τα κράτη μέλη ενισχύσεις υπό αυτήν την πρόσθετη μορφή στο τμήμα 3.3 του προσωρινού πλαισίου, το οποίο αφορά τα χρεωστικά μέσα, με την επιφύλαξη πρόσθετων διασφαλίσεων για την προστασία του ισότιμου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Ωστόσο, εάν το χρέος μειωμένης εξασφάλισης υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που ορίζονται στο τμήμα 3.3, τα σχετικά μέτρα θα πρέπει να αξιολογούνται σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν για τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 τα οποία καθορίζονται στο τμήμα 3.11, ώστε να εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση.

13. Τρίτον, η εφαρμογή του προσωρινού πλαισίου κατέδειξε την ανάγκη εισαγωγής πρόσθετων τροποποιήσεων για τη διόρθωση εκ παραδρομής λαθών, καθώς και διευκρινίσεων και τροποποιήσεων όσον αφορά ορισμένες διατάξεις στο τμήμα 3.1, στο τμήμα 3.2, στο τμήμα 3.3, στο τμήμα 3.4, στο τμήμα 3.7, στο τμήμα 4 και στο τμήμα 5.
14. Τέλος, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, για την εξασφάλιση επιτυχούς ανάκαμψης, οι επιχειρήσεις ενδέχεται να χρειαστούν πρόσθετες ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις μεγάλης κλίμακας για να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες τόσο της πράσινης όσο και της ψηφιακής μετάβασης. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η παρούσα τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου μάλλον συμπληρώνει παρά αντικαθιστά τις υφιστάμενες σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις δυνατότητες για παροχή στήριξης από τα κράτη μέλη. Για παράδειγμα, όσον αφορά την κεφαλαιακή στήριξη, ιδίως σε καινοτόμες εταιρείες, οι κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για τη χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου⁶ και ο γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία⁷ παρέχουν στα κράτη μέλη άφθονες δυνατότητες.
15. Ομοίως, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της πράσινης και ψηφιακής καινοτομίας και των πράσινων επενδύσεων, και την αύξηση του επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις⁸. Όπως ήδη εξαγγέλθηκε στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 14ης Ιανουαρίου 2020, οι σχετικοί κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, ιδίως οι κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και της ενέργειας, θα αναθεωρηθούν έως το 2021, υπό το πρίσμα των στόχων πολιτικής της Ευρωπαϊκής

---

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής — Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση των επενδύσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου (ΕΕ C 19 της 22.1.2014, σ. 4).

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1084 της Επιτροπής, της 14ης Ιουνίου 2017 (ΕΕ L 156 της 20.6.2017, σ. 1).

⁸ Για παράδειγμα, κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του περιβάλλοντος και της ενέργειας 2014-2020, ΕΕ C 200 της 28.6.2014, κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά την ταχεία ανάπτυξη των ευρυζωνικών δικτύων, ΕΕ C 25 της 26.1.2013, κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, ΕΕ C 209 της 23.7.2013, πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία, ΕΕ C 198 της 27.6.2014 και κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος, ΕΕ C 188 της 20.6.2014.

Πράσινης Συμφωνίας, και θα στηρίξουν την οικονομικά αποδοτική και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Η αναθεώρηση αυτή θα συμβάλει στη χάραξη μιας στρατηγικής ανάκαμψης για την ευρωπαϊκή οικονομία, η οποία θα ανταποκρίνεται στη σημαντική πράσινη και ψηφιακή διττή μετάβαση σύμφωνα με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς στόχους.

2. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΡΙΝΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

16. Οι ακόλουθες τροποποιήσεις του προσωρινού πλαισίου για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 θα αρχίσουν να ισχύουν από τις 8 Μαΐου 2020.

17. Το σημείο 7 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«7. Εάν, λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19, οι τράπεζες χρειαστούν έκτακτη δημόσια χρηματοδοτική στήριξη [βλ. άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 28 της οδηγίας για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών (BRRD) και άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 29 του κανονισμού για τον ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης (KEME)] με τη μορφή μέτρου ρευστότητας, ανακεφαλαιοποίησης ή απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσον το μέτρο πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 32 παράγραφος 4 στοιχείο δ) σημεία i), ii) ή iii) της οδηγίας BRRD και του άρθρου 18 παράγραφος 4 στοιχείο δ) σημεία i), ii) ή iii) του κανονισμού KEME. Σε περίπτωση που πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις, η τράπεζα που λαμβάνει την έκτακτη αυτή δημόσια χρηματοδοτική στήριξη δεν θα θεωρείται ότι τελεί υπό πτώχευση ή ότι ενδέχεται να πτωχεύσει. Στον βαθμό που τα μέτρα αυτά αντιμετωπίζουν προβλήματα συνδεδεμένα με την έξαρση της νόσου COVID-19, θα θεωρηθεί ότι εμπίπτουν στο σημείο 45 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013⁹, το οποίο προβλέπει εξαίρεση από την απαίτηση επιμερισμού των βαρών μεταξύ των μετόχων και των πιστωτών τίτλων μειωμένης εξοφλητικής προτεραιότητας.»

18. Το σημείο 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«9. Η έξαρση της νόσου COVID-19 ενέχει τον κίνδυνο σοβαρής επιβράδυνσης που επηρεάζει ολόκληρη την οικονομία της ΕΕ, πλήττοντας τις επιχειρήσεις, τις θέσεις εργασίας και τα νοικοκυριά. Απαιτείται καλά στοχευμένη δημόσια στήριξη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι στις αγορές παραμένει διαθέσιμη επαρκής ρευστότητα για την αντιμετώπιση των ζημιών που προκαλούνται σε υγιείς επιχειρήσεις και για τη διατήρηση της συνέχειας της οικονομικής δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της έξαρσης της νόσου COVID-19 και ύστερα από αυτήν. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν τη στήριξη των φορέων εκμετάλλευσης του ταξιδιωτικού και τουριστικού κλάδου, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ικανοποιούνται οι αιτήσεις επιστροφής χρημάτων εξαιτίας της έξαρσης της νόσου COVID-19, με σκοπό τη διασφάλιση της προστασίας των δικαιωμάτων των επιβατών και των καταναλωτών, καθώς και της ίσης μεταχείρισης των επιβατών και των ταξιδιωτών. Δεδομένου του περιορισμένου μεγέθους του προϋπολογισμού της ΕΕ, η κύρια απόκριση θα προέλθει από τους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών. Οι κανόνες της ΕΕ για τις

---

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης (ΕΕ C 216 της 30.7.2013, σ. 1–15).

κρατικές ενισχύσεις επιτρέπουν στα κράτη μέλη να αναλάβουν ταχεία και αποτελεσματική δράση για τη στήριξη των πολιτών και των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19.»

19. Το σημείο 13 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«13. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να σχεδιάσουν τη λήψη μέτρων στήριξης σύμφωνα με τους κανονισμούς απαλλαγής κατά κατηγορία¹⁰ χωρίς τη συμμετοχή της Επιτροπής.»

20. Το σημείο 20 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«20. Τα προσωρινά μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση είναι δυνατό να σωρευθούν μεταξύ τους σύμφωνα με τις διατάξεις των εκάστοτε τμημάτων της παρούσας ανακοίνωσης. Τα προσωρινά μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση είναι δυνατό να σωρευθούν με ενισχύσεις δυνάμει των κανονισμών για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας¹¹ ή με ενισχύσεις δυνάμει των κανονισμών απαλλαγής κατά κατηγορία¹², υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι διατάξεις και οι κανόνες σώρευσης των εν λόγω κανονισμών.»

21. Προστίθεται το σημείο 20α:

«20α. Ενισχύσεις προς πιστωτικά ιδρύματα και χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς δεν θα εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας ανακοίνωσης, με εξαίρεση: i) έμμεσα

---

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1, κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1, και κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 369 της 24.12.2014, σ. 37.

¹¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 1), κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1408/2013 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας («de minimis») στον γεωργικό τομέα (ΕΕ L 352 της 24.12.2013, σ. 9), κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 717/2014 της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (ΕΕ L 190 της 28.6.2014, σ. 45) και κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 360/2012 της Επιτροπής, της 25ης Απριλίου 2012, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας οι οποίες χορηγούνται σε επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 114 της 26.4.2012, σ. 8).

¹² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία), κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής, της 25ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 193 της 1.7.2014, σ. 1, και κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, τη μεταποίηση και την εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ L 369 της 24.12.2014, σ. 37.

πλεονεκτήματα σε πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που διοχετεύουν ενισχύσεις υπό τη μορφή δανείων ή εγγυήσεων δυνάμει των τμημάτων 3.1 έως 3.3 σύμφωνα με τις διασφαλίσεις του τμήματος 3.4 και ii) ενισχύσεις δυνάμει του τμήματος 3.10, υπό την προϋπόθεση ότι το καθεστώς δεν προορίζεται αποκλειστικά για τους εργαζομένους του χρηματοπιστωτικού τομέα.»

22. Ο τίτλος του τμήματος 3.1. αντικαθίσταται από τον ακόλουθο τίτλο:

«3.1 Περιορισμένα ποσά ενίσχυσης»

23. Στο σημείο 22, η υποσημείωση 16 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εάν η ενίσχυση χορηγείται με τη μορφή φορολογικών πλεονεκτημάτων, η φορολογική υποχρέωση σε σχέση με την οποία χορηγείται το εν λόγω πλεονέκτημα πρέπει να έχει προκύψει το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2020.»

24. Το σημείο 23α αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«23α. Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται σε περισσότερους του ενός τομείς στους οποίους ισχύουν διαφορετικά μέγιστα ποσά σύμφωνα με το σημείο 22 στοιχείο α) και το σημείο 23 στοιχείο α), το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει, με κατάλληλα μέσα όπως ο λογιστικός διαχωρισμός, ότι για καθεμία από τις δραστηριότητες αυτές τηρείται το σχετικό ανώτατο όριο και δεν σημειώνεται υπέρβαση του μέγιστου συνολικού ποσού ύψους 800 000 EUR ανά επιχείρηση. Όταν μια επιχείρηση δραστηριοποιείται στους τομείς που καλύπτονται από το σημείο 23 στοιχείο α), δεν θα πρέπει να σημειώνεται υπέρβαση του μέγιστου συνολικού ποσού ύψους 120 000 EUR ανά επιχείρηση.»

25. Προστίθεται το σημείο 24α:

«24α: Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 3.2 δεν σωρεύονται με ενισχύσεις που χορηγούνται για το ίδιο κεφάλαιο υποκείμενου δανείου βάσει του τμήματος 3.3, και αντιστρόφως. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 3.2 και του τμήματος 3.3 είναι δυνατό να σωρεύονται για διαφορετικά δάνεια, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στο σημείο 25 στοιχείο δ) ή στο σημείο 27 στοιχείο δ). Είναι δυνατή η παράλληλη υπαγωγή δικαιούχου σε περισσότερα του ενός μέτρα βάσει του τμήματος 3.2, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στο σημείο 25 στοιχεία δ) και ε).»

26. Στο σημείο 25 στοιχείο δ), η περίπτωση iii) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«iii. με την κατάλληλη αιτιολόγηση από τα κράτη μέλη προς την Επιτροπή (για παράδειγμα σε σχέση με τα χαρακτηριστικά συγκεκριμένου τύπου επιχειρήσεων), το ύψος του δανείου μπορεί να αυξάνεται για να καλύψει τις ανάγκες ρευστότητας από τη στιγμή της χορήγησης για τους επόμενους 18 μήνες για τις MME¹³ και για τους

---

¹³ Όπως ορίζονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία)

επόμενους 12 μήνες για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι ανάγκες ρευστότητας θα πρέπει να καθορίζονται μέσω αυτοπιστοποίησης από τον δικαιούχο¹⁴.»

27. Το σημείο 25 στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε) Για δάνεια με ληκτότητα έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, το ποσό του αρχικού κεφαλαίου του δανείου μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που προβλέπεται στο σημείο 25 στοιχείο δ) με την παροχή κατάλληλης αιτιολόγησης από το κράτος μέλος στην Επιτροπή και υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθεί να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης και αποδεικνύεται από το κράτος μέλος προς την Επιτροπή.»

28. Το σημείο 26 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«26. Για να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ρευστότητα των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν αιφνίδια έλλειψη, τα επιδοτούμενα επιτόκια για περιορισμένο χρονικό διάστημα και ποσό δανείου μπορεί να αποτελέσουν κατάλληλη, αναγκαία και στοχευμένη λύση υπό τις παρούσες συνθήκες. Επιπλέον, το χρέος μειωμένης εξασφάλισης, οι κάτοχοι του οποίου έχουν μειωμένη εξοφλητική προτεραιότητα έναντι των συνήθων προνομιακών πιστωτών σε διαδικασίες αφερεγγυότητας, μπορεί επίσης να αποτελέσει κατάλληλη, αναγκαία και στοχευμένη λύση υπό τις τρέχουσες συνθήκες. Αυτού του είδους το χρέος αποτελεί μέσο λιγότερο στρεβλωτικό από το μετοχικό ή το υβριδικό κεφάλαιο, διότι δεν μπορεί να μετατραπεί αυτόματα σε μετοχικό κεφάλαιο όταν η εταιρεία είναι λειτουργούσα επιχείρηση. Ως εκ τούτου, οι ενισχύσεις υπό μορφή χρέους μειωμένης εξασφάλισης¹⁵ πρέπει να πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις βάσει του τμήματος 3.3, το οποίο αφορά τα χρεωστικά μέσα. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι εν λόγω ενισχύσεις αυξάνουν την ικανότητα των εταιρειών να αναλαμβάνουν χρέος υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας κατά τρόπο παρόμοιο με την κεφαλαιακή στήριξη, εφαρμόζεται επιπλέον προσαύξηση πιστωτικού κινδύνου και περαιτέρω περιορισμός όσον αφορά το ποσό σε σύγκριση με το χρέος υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας [το ένα τρίτο του ποσού για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το ήμισυ του ποσού για τις ΜΜΕ, όπως ορίζεται στο σημείο 27 στοιχείο δ) περίπτωση i) ή ii)]. Πέρα από αυτά τα ανώτατα όρια, το χρέος μειωμένης εξασφάλισης θα πρέπει να αξιολογείται σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν για τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 οι οποίοι καθορίζονται στο τμήμα 3.11, ώστε να εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση.»

29. Προστίθεται το ακόλουθο νέο σημείο 26α:

«26α. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 3.3 δεν σωρεύονται με ενισχύσεις που χορηγούνται για το ίδιο κεφάλαιο υποκείμενου δανείου βάσει του τμήματος 3.2, και αντιστρόφως. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει του τμήματος 3.2 και του τμήματος 3.3 είναι δυνατό να σωρεύονται για διαφορετικά δάνεια, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα όρια που καθορίζονται στο σημείο 25 στοιχείο δ) ή στο σημείο 27 στοιχείο δ). Είναι δυνατή η παράλληλη υπαγωγή δικαιούχου σε περισσότερα του ενός μέτρα βάσει του τμήματος 3.3, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό των δανείων ανά δικαιούχο δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στο σημείο 27 στοιχεία δ) και ε).»

¹⁴ Το σχέδιο ρευστότητας μπορεί να περιλαμβάνει τόσο το κεφάλαιο κίνησης όσο και το επενδυτικό κόστος.

¹⁵ Εκτός εάν οι εν λόγω ενισχύσεις πληρούν τους όρους του τμήματος 3.1 της παρούσας ανακοίνωσης.

30. Στο σημείο 27 στοιχείο δ), η περίπτωση iii) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«iii. με την κατάλληλη αιτιολόγηση από τα κράτη μέλη προς την Επιτροπή (για παράδειγμα σε σχέση με τα χαρακτηριστικά συγκεκριμένου τύπου επιχειρήσεων), το ύψος του δανείου μπορεί να αυξάνεται για να καλύψει τις ανάγκες ρευστότητας από τη στιγμή της χορήγησης για τους επόμενους 18 μήνες για τις ΜΜΕ¹⁶ και για τους επόμενους 12 μήνες για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Οι ανάγκες ρευστότητας θα πρέπει να καθορίζονται μέσω αυτοπιστοποίησης από τον δικαιούχο¹⁷.»

31. Το σημείο 27 στοιχείο ε) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ε) Για δάνεια με ληκτότητα έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, το ποσό του αρχικού κεφαλαίου του δανείου μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό που προβλέπεται στο σημείο 27 στοιχείο δ) με την παροχή κατάλληλης αιτιολόγησης από το κράτος μέλος στην Επιτροπή και υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθεί να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης και αποδεικνύεται από το κράτος μέλος προς την Επιτροπή»

32. Προστίθεται το ακόλουθο σημείο 27α:

«27α Χρεωστικά μέσα, οι κάτοχοι των οποίων έχουν μειωμένη εξοφλητική προτεραιότητα έναντι των συνήθων προνομιακών πιστωτών σε περίπτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, μπορούν να χορηγούνται με μειωμένο επιτόκιο, τουλάχιστον ίσο με το εφαρμοστέο βασικό επιτόκιο και τα περιθώρια πιστωτικού κινδύνου που αναφέρονται στον πίνακα του σημείου 27 στοιχείο α) συν 200 μονάδες βάσης για τις μεγάλες επιχειρήσεις και 150 μονάδες βάσης για τις ΜΜΕ. Η εναλλακτική δυνατότητα που προβλέπεται στο σημείο 27 στοιχείο β) ισχύει για τέτοιου είδους χρεωστικά μέσα. Θα πρέπει να πληρούνται επίσης τα στοιχεία γ), στ) και ζ) του σημείου 27. Εάν το ποσό του χρέους μειωμένης εξασφάλισης υπερβαίνει και τα δύο ακόλουθα ανώτατα όρια¹⁸, η συμβατότητα του μέσου με την εσωτερική αγορά καθορίζεται σύμφωνα με το τμήμα 3.11:

- i. τα δύο τρίτα του ετήσιου μισθολογικού κόστους του δικαιούχου για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το ετήσιο μισθολογικό κόστος του δικαιούχου για τις ΜΜΕ, όπως ορίζεται στο σημείο 27 στοιχείο δ) σημείο i), ή
- ii. το 8,4 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019 για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 12,5 % του συνολικού κύκλου εργασιών του δικαιούχου το 2019 για τις ΜΜΕ.»

---

¹⁶ Όπως ορίζονται στο παράρτημα I του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία.

¹⁷ Το σχέδιο ρευστότητας μπορεί να περιλαμβάνει τόσο το κεφάλαιο κίνησης όσο και το επενδυτικό κόστος.

¹⁸ Εάν οι πληρωμές τοκομεριδίων κεφαλαιοποιούνται, τούτο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό αυτών των ανωτάτων ορίων, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω κεφαλαιοποίηση ήταν προγραμματισμένη ή μπορούσε να προβλεφθεί κατά την κοινοποίηση του μέτρου. Επίσης, κάθε άλλο μέτρο κρατικής ενίσχυσης υπό μορφή χρέους μειωμένης εξασφάλισης που χορηγείται στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19, ακόμη και εκτός της παρούσας ανακοίνωσης, πρέπει να περιλαμβάνεται στον εν λόγω υπολογισμό. Ωστόσο, το χρέος μειωμένης εξασφάλισης που χορηγείται σύμφωνα με το τμήμα 3.1 της παρούσας ανακοίνωσης δεν υπολογίζεται στα εν λόγω ανώτατα όρια.

33. Το σημείο 28 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«28. Οι ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων και δανείων σύμφωνα με το τμήμα 3.1, το τμήμα 3.2 και το τμήμα 3.3 της παρούσας ανακοίνωσης μπορούν να χορηγούνται σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν αιφνίδια έλλειψη ρευστότητας άμεσα ή μέσω πιστωτικών ιδρυμάτων και άλλων χρηματοπιστωτικών οργανισμών ως χρηματοπιστωτικών διαμεσολαβητών. Στην τελευταία περίπτωση, πρέπει να πληρούνται οι όροι που καθορίζονται παρακάτω.»

34. Το σημείο 31 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«31. Τα πιστωτικά ιδρύματα ή οι άλλοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί θα πρέπει, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, να μετακυλίνουν τα πλεονεκτήματα της δημόσιας εγγύησης ή των επιδοτούμενων επιτοκίων για δάνεια στους τελικούς δικαιούχους. Ο ενδιάμεσος χρηματοπιστωτικός οργανισμός πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξει ότι χρησιμοποιεί μηχανισμό που διασφαλίζει ότι τα πλεονεκτήματα μετακυλίνονται όσο το δυνατόν περισσότερο στους τελικούς δικαιούχους, υπό μορφή σημαντικότερων όγκων χρηματοδότησης, χαρτοφυλακίων υψηλότερου κινδύνου, χαμηλότερων απαιτήσεων για εξασφαλίσεις, χαμηλότερων προμηθειών εγγύησης ή χαμηλότερων επιτοκίων από ό,τι χωρίς τις εν λόγω δημόσιες εγγυήσεις ή δάνεια.»

35. στο σημείο 37, το στοιχείο 1) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1) οι υποδομές δοκιμών και ανακλιμάκωσης είναι ανοικτές σε πολλούς χρήστες και η πρόσβαση χορηγείται με διαφάνεια και χωρίς διακρίσεις. Οι επιχειρήσεις που έχουν χρηματοδοτήσει τουλάχιστον το 10 % των επενδυτικών δαπανών μπορούν να έχουν προτιμησιακή πρόσβαση υπό ευνοϊκότερους όρους.»

36. Προστίθεται το σημείο 43α:

«43α. Στον βαθμό που ένα τέτοιο καθεστώς περιλαμβάνει επίσης εργαζόμενους πιστωτικών ιδρυμάτων ή χρηματοπιστωτικών οργανισμών, οποιαδήποτε ενίσχυση προς τα εν λόγω ιδρύματα και οργανισμούς δεν έχει ως στόχο τη διατήρηση ή την αποκατάσταση της βιωσιμότητας, της ρευστότητας ή της φερεγγυότητάς τους, δεδομένου του κοινωνικού, κυρίως, στόχου αυτής της ενίσχυσης¹⁹. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εν λόγω ενισχύσεις δεν θα πρέπει να χαρακτηριστούν έκτακτη δημόσια χρηματοπιστωτική στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 28 της οδηγίας BRRD και το άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 29 του κανονισμού ΚΕΜΕ και δεν θα πρέπει να αξιολογούνται βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που ισχύουν για τον τραπεζικό τομέα²⁰.»

37. Προστίθεται το ακόλουθο τμήμα:

«3.11. Μέτρα ανακεφαλαιοποίησης

44. Το παρόν προσωρινό πλαίσιο καθορίζει τα κριτήρια που προβλέπονται στους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, βάσει των οποίων τα κράτη μέλη μπορούν να

---

¹⁹Βλ. κατ' αναλογία την απόφαση SA.49554-CY της Επιτροπής — Κυπριακό σχέδιο για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια που είναι εξασφαλισμένα με υποθήκη την κύρια κατοικία (Εστία), αιτιολογική σκέψη 73 και την απόφαση SA.53520-EL της Επιτροπής — Σχέδιο προστασίας της πρώτης κατοικίας, αιτιολογική σκέψη 71.

²⁰ Βλ. σημείο 6 της παρούσας ανακοίνωσης.

παρέχουν δημόσια στήριξη υπό μορφή μετοχικών μέσων και/ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19²¹. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι αναταράξεις της οικονομίας δεν θα οδηγήσουν σε περιττή έξοδο από την αγορά τις επιχειρήσεις που ήταν βιώσιμες πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19. Ως εκ τούτου, οι ανακεφαλαιοποιήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ελάχιστο αναγκαίο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δικαιούχου και θα πρέπει να περιορίζονται στην αποκατάσταση της κεφαλαιακής διάρθρωσης του δικαιούχου στα επίπεδα που ήταν πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19. Οι μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να αναφέρουν με ποιο τρόπο η λαμβανόμενη ενίσχυση στηρίζει τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τους ενωσιακούς στόχους και τις εθνικές υποχρεώσεις που συνδέονται με τον οικολογικό και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, συμπεριλαμβανομένου του στόχου της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

45. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η παροχή εθνικής δημόσιας στήριξης υπό μορφή μετοχικών μέσων και/ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων στο πλαίσιο καθεστώτων ή σε μεμονωμένες περιπτώσεις, θα πρέπει να εξετάζεται μόνο εάν δεν μπορεί να βρεθεί άλλη κατάλληλη λύση. Επιπλέον, η έκδοση τέτοιων μέσων θα πρέπει να υπόκειται σε αυστηρούς όρους, διότι προκαλούν μεγάλες στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων. Συνεπώς, οι εν λόγω παρεμβάσεις πρέπει να υπόκεινται σε σαφείς όρους όσον αφορά την είσοδο, την αμοιβή και την έξοδο του κράτους από το κεφάλαιο των οικείων επιχειρήσεων, σε διατάξεις για τη διακυβέρνηση και σε κατάλληλα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο σχεδιασμός εθνικών μέτρων στήριξης κατά τρόπο που να καλύπτει τους στόχους πολιτικής της ΕΕ όσον αφορά τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των οικονομιών τους θα καταστήσει δυνατή μια πιο βιώσιμη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και θα προωθήσει τη μετάβαση στον συμφωνηθέντα στόχο της ΕΕ για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

3.11.1. Εφαρμογή

46. Οι ακόλουθοι όροι ισχύουν για τα καθεστάτα ανακεφαλαιοποίησης και για τα μεμονωμένα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης των κρατών μελών για τις μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (από κοινού αναφερόμενα ως μέτρα «ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19») δυνάμει της παρούσας ανακοίνωσης, τα οποία δεν καλύπτονται από το τμήμα 3.1 της ανακοίνωσης. Ισχύουν για τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 για τις μεγάλες επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ²².
47. Οι ακόλουθοι όροι ισχύουν επίσης για τα χρεωστικά μέσα μειωμένης εξασφάλισης που υπερβαίνουν και τα δύο ανώτατα όρια που αναφέρονται στις περιπτώσεις i) και ii) του σημείου 27α του τμήματος 3.3 της παρούσας ανακοίνωσης.

---

²¹ Η δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων υπό μορφή μετοχικών μέσων και/ή υβριδικών κεφαλαιακών μέσων, αλλά για πολύ χαμηλότερα ονομαστικά ποσά, προβλέπεται ήδη υπό τους όρους του σημείου 3.1 της παρούσας ανακοίνωσης.

²² Όπως ορίζεται στο σημείο 16 της ανακοίνωσης, η κοινοποίηση εναλλακτικών προσεγγίσεων εξακολουθεί να είναι δυνατή σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ.

48. Τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 χορηγούνται μέχρι τις 30 Ιουνίου 2021.

3.11.2. Όροι επιλεξιμότητας και εισόδου

49. Για το μέτρο ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) χωρίς την κρατική παρέμβαση, ο δικαιούχος θα αναγκαζόταν να σταματήσει τις δραστηριότητές του ή θα αντιμετώπιζε σοβαρές δυσκολίες για να τις διατηρήσει. Οι εν λόγω δυσκολίες είναι δυνατόν να αποδειχθούν, ειδικότερα, από την επιδείνωση του δείκτη χρέους προς ίδια κεφάλαια του δικαιούχου ή παρόμοιων δεικτών·
- β) η παρέμβαση είναι προς το κοινό συμφέρον. Αυτό μπορεί να συμβαίνει για να αποφευχθούν, αφενός, κοινωνικές δυσχέρειες και ανεπάρκεια της αγοράς λόγω σημαντικής απώλειας θέσεων εργασίας, και, αφετέρου, η έξοδος μιας καινοτόμου εταιρείας, η έξοδος μιας εταιρείας συστημικής σημασίας, ο κίνδυνος διαταραχής στην παροχή σημαντικής υπηρεσίας ή άλλη παρόμοια κατάσταση δεόντως αιτιολογημένη από το οικείο κράτος μέλος·
- γ) ο δικαιούχος δεν είναι σε θέση να βρει χρηματοδότηση στις αγορές με προσιτούς όρους, τα δε υφιστάμενα στο οικείο κράτος μέλος οριζόντια μέτρα για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς του· και
- δ) ο δικαιούχος δεν συνιστά επιχείρηση που ήταν ήδη προβληματική στις 31 Δεκεμβρίου 2019 (κατά την έννοια του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία²³).

50. Τα κράτη μέλη χορηγούν μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 δυνάμει καθεστώτος ενισχύσεων που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή μόνο κατόπιν υποβολής γραπτής αίτησης για την εν λόγω ενίσχυση από τη μελλοντική δικαιούχο επιχείρηση. Όσον αφορά μεμονωμένα κοινοποιήσιμες ενισχύσεις, τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή αποδεικτικά στοιχεία για την εν λόγω γραπτή αίτηση στο πλαίσιο της κοινοποίησης του μεμονωμένου μέτρου ενίσχυσης.

51. Οι απαιτήσεις του παρόντος τμήματος και των τμημάτων 3.11.4, 3.11.5, 3.11.6 και 3.11.7 ισχύουν τόσο για τα καθεστάτα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 όσο και για τα μεμονωμένα μέτρα ενίσχυσης. Κατά την έγκριση ενός καθεστώτος, η Επιτροπή θα ζητά χωριστή κοινοποίηση των μεμονωμένων ενισχύσεων που υπερβαίνουν το όριο των 250 εκατ. EUR. Όσον αφορά τις κοινοποιήσεις αυτές, η Επιτροπή θα αξιολογεί κατά πόσον: η υφιστάμενη χρηματοδότηση στην αγορά ή τα οριζόντια μέτρα για την κάλυψη αναγκών ρευστότητας δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δικαιούχου· τα επιλεγέντα μέσα ανακεφαλαιοποίησης και οι όροι που τα συνοδεύουν είναι κατάλληλα για την

---

²³ Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης, ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1.

αντιμετώπιση των σοβαρών δυσκολιών του δικαιούχου· η ενίσχυση είναι αναλογική· πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος τμήματος και των τμημάτων 3.11.4, 3.11.5, 3.11.6 και 3.11.7.

3.11.3. Είδη μέτρων ανακεφαλαιοποίησης

52. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 χρησιμοποιώντας δύο διακριτά μέσα ανακεφαλαιοποίησης:

- α) μετοχικά μέσα, ιδίως την έκδοση νέων κοινών ή προνομιούχων μετοχών· και/ή
- β) μέσα με στοιχείο ιδίων κεφαλαίων (αναφερόμενα ως «υβριδικά κεφαλαιακά μέσα»)²⁴, ιδίως δικαιώματα συμμετοχής στα κέρδη, αφανείς συμμετοχές και μετατρέψιμα εξασφαλισμένα και μη εξασφαλισμένα ομόλογα.

53. Η κρατική παρέμβαση μπορεί να λάβει τη μορφή οποιασδήποτε μεταβολής των ανωτέρω μέσων ή συνδυασμού μετοχικών μέσων και υβριδικών κεφαλαιακών μέσων. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αναλαμβάνουν την αναδοχή των ανωτέρω μέσων στο πλαίσιο προσφοράς αγοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οποιαδήποτε επακόλουθη κρατική παρέμβαση σε δικαιούχο πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν τμήμα 3.11 της ανακοίνωσης. Το κράτος μέλος πρέπει να διασφαλίζει ότι τα επιλεγόμενα μέσα ανακεφαλαιοποίησης και οι όροι που τα συνοδεύουν είναι κατάλληλα για την κάλυψη των αναγκών ανακεφαλαιοποίησης του δικαιούχου, ενώ παράλληλα προκαλούν τις ελάχιστες δυνατές στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό.

3.11.4. Ποσό της ανακεφαλαιοποίησης

54. Προκειμένου να εξασφαλίζεται η αναλογικότητα της ενίσχυσης, το ποσό της ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 δεν πρέπει να υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δικαιούχου και να περιορίζεται στην αποκατάσταση της κεφαλαιακής διάρθρωσης του δικαιούχου στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την έξαρση της νόσου COVID-19, δηλαδή στις 31 Δεκεμβρίου 2019. Κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης, λαμβάνονται υπόψη οι κρατικές ενισχύσεις που έχουν ληφθεί ή προγραμματιστεί στο πλαίσιο της έξαρσης της νόσου COVID-19.

3.11.5. Αμοιβή και έξοδος του κράτους

Γενικές αρχές

55. Το κράτος λαμβάνει κατάλληλη αμοιβή για την επένδυση. Όσο πιο κοντά βρίσκεται η αμοιβή στους όρους της αγοράς, τόσο μικρότερη είναι η δυνητική στρέβλωση του ανταγωνισμού που προκαλείται από την κρατική παρέμβαση.

---

²⁴ Τα υβριδικά κεφαλαιακά μέσα συνδυάζουν χαρακτηριστικά χρέους και ιδίων κεφαλαίων. Για παράδειγμα, τα μετατρέψιμα ομόλογα παρέχουν απόδοση κατά τον ίδιο τρόπο όπως και τα ομόλογα μέχρι να μετατραπούν σε ίδια κεφάλαια. Επομένως, η αξιολόγηση της συνολικής απόδοσης των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων εξαρτάται, αφενός, από την απόδοσή τους για το διάστημα που λειτουργούν ως χρεωστικά μέσα και, αφετέρου, από τις προϋποθέσεις για τη μετατροπή τους σε μετοχικά μέσα.

56. Η εξόφληση του ποσού της ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 θα πρέπει να γίνει όταν σταθεροποιηθεί η οικονομία. Η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να δοθεί στον δικαιούχο επαρκής χρόνος για την εξόφληση του ποσού της ανακεφαλαιοποίησης. Το κράτος μέλος πρέπει να θέσει σε εφαρμογή μηχανισμό για τη σταδιακή παροχή κινήτρων εξόφλησης.
57. Η αμοιβή για την ανακεφαλαιοποίηση λόγω της νόσου COVID-19 θα πρέπει να αυξάνεται ώστε να συγκλίνει με τις τιμές της αγοράς, προκειμένου, αφενός, να δοθεί κίνητρο στον δικαιούχο και τους άλλους μετόχους για την εξόφληση του μέτρου κρατικής ανακεφαλαιοποίησης και, αφετέρου, να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.
58. Ως εκ τούτου, τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 πρέπει να περιλαμβάνουν κατάλληλα κίνητρα προς τις επιχειρήσεις για την εξόφληση του ποσού της ανακεφαλαιοποίησης και για την αναζήτηση εναλλακτικών κεφαλαίων όταν το επιτρέπουν οι συνθήκες της αγοράς, με την απαίτηση επαρκώς υψηλής αμοιβής για την ανακεφαλαιοποίηση.
59. Εναλλακτικά προς τις μεθοδολογίες αμοιβής που καθορίζονται κατωτέρω, τα κράτη μέλη μπορούν να κοινοποιούν καθεστώτα ή μεμονωμένα μέτρα όταν η μεθοδολογία της αμοιβής προσαρμόζεται σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά και την εξοφλητική προτεραιότητα του κεφαλαιακού μέσου, υπό τον όρο ότι συνολικά επιφέρουν ανάλογο αποτέλεσμα όσον αφορά την παροχή κινήτρων για έξοδο του κράτους και ότι έχουν παρόμοιο συνολικό αντίκτυπο στην αμοιβή του κράτους.

Αμοιβή των μετοχικών μέσων

60. Η εισφορά κεφαλαίου από το κράτος, ή τυχόν άλλη ισοδύναμη παρέμβαση, πραγματοποιείται σε τιμή που δεν υπερβαίνει τη μέση τιμή της μετοχής του δικαιούχου κατά τις 15 ημέρες που προηγούνται του αιτήματος για εισφορά κεφαλαίου. Εάν η δικαιούχος εταιρεία δεν είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο, η εκτίμηση της αγοραίας αξίας της θα πρέπει να πραγματοποιείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα ή με άλλα ανάλογα μέσα.
61. Κάθε μέτρο ανακεφαλαιοποίησης θα περιλαμβάνει μηχανισμό κλιμάκωσης για την αύξηση της αμοιβής του κράτους, ώστε να παρέχονται κίνητρα στον δικαιούχο για επαναγορά των κρατικών εισφορών κεφαλαίου. Η εν λόγω αύξηση της αμοιβής μπορεί να έχει τη μορφή χορήγησης πρόσθετων μετοχών²⁵ στο κράτος ή να υπακούει σε άλλους μηχανισμούς, πρέπει δε να αντιστοιχεί σε αύξηση της αμοιβής του κράτους κατά τουλάχιστον 10 % (επί της μη αποπληρωθείσας συμμετοχής που προκύπτει από την κρατική εισφορά κεφαλαίου λόγω της νόσου COVID-19) ανά στάδιο κλιμάκωσης:
- α) Εάν τέσσερα έτη μετά την εισφορά κεφαλαίου λόγω της νόσου COVID-19, το κράτος δεν έχει πωλήσει τουλάχιστον το 40 % της συμμετοχής του στο μετοχικό

---

²⁵ Για παράδειγμα, πρόσθετες μετοχές μπορεί να χορηγούνται μέσω της έκδοσης, κατά τον χρόνο της ανακεφαλαιοποίησης, μετατρέψιμων ομολόγων τα οποία θα μετατρέπονται σε μετοχικό κεφάλαιο κατά τον χρόνο ενεργοποίησης του μηχανισμού κλιμάκωσης.

κεφάλαιο που προκύπτει από την εν λόγω εισφορά, θα ενεργοποιείται ο μηχανισμός κλιμάκωσης.

- β) Εάν έξι έτη μετά την εισφορά κεφαλαίου λόγω της νόσου COVID-19, το κράτος δεν έχει πωλήσει εξολοκλήρου τη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο που προκύπτει από την εν λόγω εισφορά, ο μηχανισμός κλιμάκωσης θα ενεργοποιείται εκ νέου²⁶.

Εάν η δικαιούχος εταιρεία δεν είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την εφαρμογή καθενός από τα δύο στάδια ένα έτος αργότερα, δηλαδή αντιστοίχως πέντε και επτά έτη μετά τη χορήγηση της εισφοράς κεφαλαίου λόγω της νόσου COVID-19.

62. Η Επιτροπή μπορεί να κάνει δεκτούς εναλλακτικούς μηχανισμούς, υπό τον όρο ότι συνολικά επιφέρουν ανάλογο αποτέλεσμα όσον αφορά την παροχή κινήτρων για έξοδο του κράτους και ότι έχουν παρόμοιο συνολικό αντίκτυπο στην αμοιβή του κράτους.
63. Ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επαναγοράσει οποτεδήποτε το μετοχικό κεφάλαιο που έχει αποκτήσει το κράτος. Προκειμένου να διασφαλίζεται η δέουσα αμοιβή του κράτους για την επένδυση, η τιμή επαναγοράς θα πρέπει να ισούται με το υψηλότερο ποσό μεταξύ i) της ονομαστικής επένδυσης του κράτους, προσαυξημένης με αμοιβή ετήσιου επιτοκίου κατά 200 μονάδες βάσης υψηλότερου από τις τιμές του πίνακα 1 κατωτέρω²⁷ ή ii) της αγοραίας τιμής κατά τον χρόνο της επαναγοράς.
64. Εναλλακτικά, το κράτος μπορεί να πωλήσει οποτεδήποτε τη συμμετοχή του σε τιμές αγοράς σε τρίτους αγοραστής πλην του δικαιούχου. Για την πώληση αυτή απαιτείται, καταρχήν, ανοικτή και χωρίς διακρίσεις διαβούλευση με υποψήφιους αγοραστής ή πώληση στο χρηματιστήριο. Το κράτος μπορεί να παρέχει στους υφιστάμενους μετόχους δικαιώματα προτεραιότητας για την αγορά στην τιμή που προκύπτει από τη δημόσια διαβούλευση.

Αμοιβή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων

65. Η συνολική αμοιβή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων πρέπει να λαμβάνει επαρκώς υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) τα χαρακτηριστικά του μέσου που έχει επιλεγεί, και ιδίως τον βαθμό μειωμένης εξασφάλισης, τον κίνδυνο και όλες τις λεπτομέρειες πληρωμής,
- β) κίνητρα εξόδου που προβλέπει το καθεστώς (όπως ρήτρες κλιμάκωσης και εξόφλησης) και
- γ) κατάλληλο επιτόκιο αναφοράς.

---

²⁶ Για παράδειγμα, σε περίπτωση που η κλιμάκωση έχει τη μορφή χορήγησης στο κράτος πρόσθετων μετοχών: Εάν η συμμετοχή του κράτους σε δικαιούχο κατόπιν της εισφοράς κεφαλαίου λόγω της νόσου COVID-19 είναι 40 %, και το κράτος δεν πωλήσει τη συμμετοχή του εντός της απαιτούμενης προθεσμίας, η συμμετοχή του θα πρέπει να αυξηθεί κατά τουλάχιστον $0,1 \times 40 \% = 4 \%$ ώστε να φθάσει στο 44 % τέσσερα έτη μετά την εισφορά κεφαλαίου, και στο 48 % έξι έτη μετά την εισφορά κεφαλαίου, με συνακόλουθη απομείωση της αξίας των μεριδίων των άλλων μετόχων.

²⁷ Η αύξηση των 200 μονάδων βάσης δεν εφαρμόζεται από το 8ο έτος και μετά.

66. Η ελάχιστη αμοιβή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων έως τη μετατροπή τους σε μετοχικά μέσα θα είναι τουλάχιστον ίση με το εφαρμοστέο βασικό επιτόκιο (ετήσιο επιτόκιο IBOR ή ισοδύναμο, όπως δημοσιεύεται από την Επιτροπή²⁸), συν τις προσαυξήσεις που ορίζονται παρακάτω.

Αμοιβή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων ετήσιο επιτόκιο IBOR +

Τύπος δικαιούχου	1ο έτος	2ο και 3ο έτος	4ο και 5ο έτος	6ο και 7ο έτος	8ο έτος και εξής
MME	225 μ.β.	325 μ.β.	450 μ.β.	600 μ.β.	800 μ.β.
Μεγάλες επιχειρήσεις	250 μ.β.	350 μ.β.	500 μ.β.	700 μ.β.	950 μ.β.

67. Η μετατροπή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων σε μετοχικό κεφάλαιο πραγματοποιείται σε τιμή τουλάχιστον 5 % κάτω από την θεωρητική προ δικαιωμάτων αξία ανά μετοχή (TERP) κατά τον χρόνο της μετατροπής.
68. Μετά τη μετατροπή σε μετοχικό κεφάλαιο, πρέπει να προβλέπεται μηχανισμός κλιμάκωσης για την αύξηση της αμοιβής του κράτους, ώστε να παρέχονται κίνητρα στους δικαιούχους για επαναγορά των κρατικών εισφορών κεφαλαίου. Εάν το μετοχικό κεφάλαιο που προκύπτει από την κρατική παρέμβαση λόγω της νόσου COVID-19 εξακολουθεί να βρίσκεται στην κυριότητά του κράτους δύο έτη μετά τη μετατροπή, το κράτος λαμβάνει πρόσθετο μετοχικό μερίδιο στον δικαιούχο, πλέον της εναπομένουσας συμμετοχής του από τη μετατροπή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων λόγω της νόσου COVID-19. Το εν λόγω πρόσθετο μετοχικό μερίδιο θα ισούται τουλάχιστον με το 10 % της εναπομένουσας συμμετοχής του κράτους από τη μετατροπή των υβριδικών κεφαλαιακών μέσων λόγω της νόσου COVID-19. Η Επιτροπή μπορεί να κάνει δεκτούς εναλλακτικούς μηχανισμούς κλιμάκωσης, υπό τον όρο ότι επιφέρουν το ίδιο αποτέλεσμα όσον αφορά την παροχή κινήτρων και ότι έχουν παρόμοιο συνολικό αντίκτυπο στην αμοιβή του κράτους.
69. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν σύστημα αποτίμησης που περιλαμβάνει πρόσθετες ρήτρες κλιμάκωσης ή αποπληρωμής. Τα στοιχεία αυτά θα πρέπει να είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να ενθαρρύνουν την ταχεία περάτωση της κρατικής στήριξης του δικαιούχου μέσω ανακεφαλαιοποίησης. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να κάνει δεκτές εναλλακτικές μεθόδους αποτίμησης, υπό τον όρο ότι αποφέρουν αμοιβές κεφαλαίου υψηλότερες ή ανάλογες με εκείνες που προκύπτουν από την ως άνω μέθοδο.
70. Δεδομένου ότι οι χαρακτήρες των υβριδικών μέσων ποικίλλουν σημαντικά, η Επιτροπή δεν παρέχει καθοδήγηση για όλα τα είδη μέσων. Τα υβριδικά μέσα πρέπει σε κάθε περίπτωση να τηρούν τις προαναφερθείσες αρχές και η απόδοσή τους πρέπει να αντιστοιχεί στον κίνδυνο του εκάστοτε μέσου.

²⁸ Τα βασικά επιτόκια υπολογίστηκαν σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αναθεώρηση της μεθόδου καθορισμού των επιτοκίων αναφοράς και προεξόφλησης (EE C 14 της 19.1.2008, σ. 6) και δημοσιεύτηκαν στον δικτυακό τόπο της ΓΔ Ανταγωνισμού στην ακόλουθη διεύθυνση:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

3.11.6. Διακυβέρνηση και αποτροπή αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

71. Προκειμένου να αποτρέπονται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, οι δικαιούχοι δεν πρέπει να προβαίνουν σε επιθετική εμπορική επέκταση χρηματοδοτούμενη από την κρατική ενίσχυση, ούτε να αναλαμβάνουν υπερβολικούς κινδύνους. Κατά γενική αρχή, όσο μικρότερη είναι η συμμετοχή του κράτους μέλους στο μετοχικό κεφάλαιο και όσο μεγαλύτερη είναι η αμοιβή του κεφαλαίου, τόσο λιγότερο αναγκαία είναι η ύπαρξη εγγυήσεων.
72. Εάν ο δικαιούχος μέτρου ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19, το οποίο υπερβαίνει τα 250 εκατ. EUR, είναι επιχείρηση με σημαντική ισχύ στην αγορά σε τουλάχιστον μία από τις σχετικές αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται, τα κράτη μέλη πρέπει να προτείνουν πρόσθετα μέτρα για τη διατήρηση της αποτελεσματικότητας του ανταγωνισμού στις εν λόγω αγορές. Κατά την υποβολή προτάσεων για τέτοιου τύπου μέτρα, τα κράτη μέλη μπορούν ιδίως να προτείνουν δεσμεύσεις διαρθρωτικού χαρακτήρα ή δεσμεύσεις τήρησης συμπεριφοράς που προβλέπονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 802/2004 της Επιτροπής.
73. Οι δικαιούχοι μέτρων ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 απαγορεύεται να διαφημίζουν την εν λόγω ανακεφαλαιοποίηση για εμπορικούς σκοπούς.
74. Εάν δεν έχει εξοφληθεί τουλάχιστον το 75 % των μέτρων ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19, οι δικαιούχοι —πλην των ΜΜΕ— απαγορεύεται να εξαγοράζουν μερίδιο μεγαλύτερο του 10 % σε ανταγωνιστικές επιχειρήσεις ή άλλους φορείς εκμετάλλευσης που ασκούν την ίδια κατηγορία δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ανάντη και κατάντη δραστηριοτήτων.
75. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με την επιφύλαξη του ελέγχου των συγκεντρώσεων, οι εν λόγω δικαιούχοι μπορούν να εξαγοράζουν μερίδιο μεγαλύτερο του 10 % σε ανάντη ή κατάντη φορείς εκμετάλλευσης στον τομέα λειτουργίας τους, μόνον εφόσον η εξαγορά είναι αναγκαία για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του δικαιούχου. Η Επιτροπή μπορεί να επιτρέπει την εξαγορά, εφόσον είναι αναγκαία για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του δικαιούχου. Η εξαγορά πραγματοποιείται μόνον αφού η Επιτροπή αποφανθεί επί του θέματος.
76. Η κρατική ενίσχυση δεν χρησιμοποιείται για διεπίδότηση οικονομικών δραστηριοτήτων καθετοποιημένων επιχειρήσεων που αντιμετώπιζαν ήδη οικονομικές δυσχέρειες την 31η Δεκεμβρίου 2019. Στις καθετοποιημένες εταιρείες θα εφαρμόζεται σαφής λογιστικός διαχωρισμός, ώστε να διασφαλίζεται ότι το μέτρο της ανακεφαλαιοποίησης δεν ωφελεί τις εν λόγω δραστηριότητες.
77. Εάν δεν έχουν εξοφληθεί πλήρως τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19, οι δικαιούχοι δεν μπορούν να προβαίνουν σε καταβολές μερισμάτων, ούτε σε καταβολές προαιρετικών τοκομεριδίων, ούτε σε επαναγορά μετοχών, παρά μόνον έναντι του κράτους.
78. Εάν δεν έχει εξοφληθεί τουλάχιστον το 75 % των μέτρων ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19, οι αποδοχές έκαστου μέλους της διοίκησης των δικαιούχων δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις σταθερές αποδοχές του ως είχαν την 31η Δεκεμβρίου 2019.

Για τα πρόσωπα που καθίστανται μέλη της διοίκησης κατά ή μετά την ανακεφαλαιοποίηση, το ισχύον όριο είναι οι κατώτατες σταθερές αποδοχές μεταξύ των μελών της διοίκησης κατά την 31η Δεκεμβρίου 2019. Σε καμία περίπτωση δεν καταβάλλονται πριμοδοτήσεις ή άλλα μεταβλητά ή κατά σύγκριση στοιχεία αποδοχών.

3.11.7. Στρατηγική εξόδου του κράτους από τη συμμετοχή που προκύπτει από την ανακεφαλαιοποίηση και υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων

79. Οι δικαιούχοι που δεν είναι ΜΜΕ και έχουν λάβει ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19, η οποία υπερβαίνει το 25 % των ιδίων κεφαλαίων κατά τον χρόνο της παρέμβασης, οφείλουν να καταθέτουν αξιόπιστη στρατηγική εξόδου της συμμετοχής του κράτους μέλους, εκτός εάν η παρέμβαση του κράτους μειωθεί κάτω από το 25 % των ιδίων κεφαλαίων εντός 12 μηνών από τη χορήγηση της ενίσχυσης²⁹.
80. Η στρατηγική εξόδου καθορίζει:
- α) το σχέδιο του δικαιούχου για τη συνέχιση της δραστηριότητάς του και τη χρήση των κεφαλαίων που επενδύονται από το κράτος, συμπεριλαμβανομένου χρονοδιαγράμματος της καταβολής των αμοιβών και της εξόφλησης της επένδυσης του κράτους (στο εξής, από κοινού: χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής) και
  - β) τα μέτρα που θα λάβουν ο δικαιούχος και το κράτος για την τήρηση του χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής.
81. Η στρατηγική εξόδου πρέπει να καταρτίζεται και να υποβάλλεται στο κράτος μέλος εντός 12 μηνών από τη χορήγηση της ενίσχυσης και πρέπει να έχει την έγκριση του κράτους μέλους.
82. Πέραν της υποχρέωσης που ορίζεται στα σημεία 79 έως 81, οι δικαιούχοι πρέπει να υποβάλλουν έκθεση στο κράτος μέλος σχετικά με την πρόοδο στην εφαρμογή του χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής και την τήρηση των όρων του τμήματος 3.11.6, εντός 12 μηνών από την υποβολή του χρονοδιαγράμματος και, στη συνέχεια, ανά δωδεκάμηνο.
83. Εάν δεν έχουν εξοφληθεί πλήρως τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19, οι δικαιούχοι της εν λόγω ανακεφαλαιοποίησης, εκτός των ΜΜΕ, δημοσιεύουν, εντός 12 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης και στη συνέχεια ανά δωδεκάμηνο, στοιχεία σχετικά με τη χρήση της ληφθείσας ενίσχυσης. Ειδικότερα, πρέπει να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η από μέρους τους χρήση της ληφθείσας ενίσχυσης στηρίζει τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις ενωσιακές και εθνικές υποχρεώσεις που συνδέονται με τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, συμπεριλαμβανομένου του στόχου της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

---

²⁹ Για τους σκοπούς του παρόντος υποπαραγράφου 3.11.7, τα υβριδικά μέσα που χορηγούνται από το κράτος θα πρέπει να θεωρούνται ίδια κεφάλαια.

84. Το κράτος μέλος θα πρέπει να υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή, σε ετήσια βάση, σχετικά με την εφαρμογή του χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής και την τήρηση των όρων του τμήματος 3.11.6. Εάν ο δικαιούχος έχει λάβει ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης λόγω της νόσου COVID-19 ύψους άνω των 250 εκατ. EUR, η έκθεση πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με την τήρηση των όρων του σημείου 54.
85. Εάν εντός εξαετίας από την ανακεφαλαιοποίηση λόγω της νόσου COVID-19 η παρέμβαση του κράτους δεν έχει μειωθεί κάτω από το 15 % των ιδίων κεφαλαίων του δικαιούχου, θα πρέπει να κοινοποιείται προς έγκριση στην Επιτροπή σχέδιο αναδιάρθρωσης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές διάσωσης και αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή θα αξιολογεί κατά πόσον οι δράσεις που προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του δικαιούχου, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τους ενωσιακούς στόχους και τις εθνικές υποχρεώσεις που συνδέονται με τον πράσινο και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, καθώς και την έξοδο του κράτους χωρίς να επηρεαστεί αρνητικά το εμπόριο σε βαθμό που αντίκειται στο κοινό συμφέρον. Εάν η δικαιούχος εταιρεία δεν είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο ή είναι ΜΜΕ, το κράτος μέλος μπορεί να αποφασίζει να κοινοποιεί σχέδιο αναδιάρθρωσης μόνον εάν η κρατική παρέμβαση δεν έχει μειωθεί κάτω από το 15 % των ιδίων κεφαλαίων επτά έτη μετά την ανακεφαλαιοποίηση λόγω της νόσου COVID-19.»
38. Το σημείο 44 αριθμείται εκ νέου ως σημείο 86 και τροποποιείται ως εξής:
- «86. Εξαιρουμένων των ενισχύσεων που χορηγούνται βάσει των τμημάτων 3.9, 3.10 και 3.11, τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες³⁰ για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή μέσω του εργαλείου ΤΠ της Επιτροπής³¹, εντός 12 μηνών από τη χορήγηση.» Τα κράτη μέλη πρέπει να δημοσιεύουν τις σχετικές πληροφορίες³² για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που χορηγείται βάσει του τμήματος 3.11 στον εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ή μέσω του εργαλείου ΤΠ της Επιτροπής, εντός 3 μηνών από τη χορήγηση. Οι πληροφορίες πρέπει να περιλαμβάνουν την ονομαστική αξία της ανακεφαλαιοποίησης ανά δικαιούχο.»
39. Τα σημεία 45-52 αριθμούνται εκ νέου ως σημεία 87-94.

---

³⁰ Πρόκειται για τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής και από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014. Για τις επιστρεπτές προκαταβολές, τις εγγυήσεις, τα δάνεια, τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, και τυχόν άλλες μορφές θα εισάγεται η ονομαστική αξία του υποκείμενου μέσου ανά δικαιούχο. Για τα φορολογικά πλεονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα πληρωμών, το ποσό της μεμονωμένης ενίσχυσης μπορεί να αναφέρεται σε κλίμακες.

³¹ Η δημόσια αναζήτηση στη βάση δεδομένων «Διαφάνεια των κρατικών ενισχύσεων» δίνει πρόσβαση στα δεδομένα χορήγησης μεμονωμένων κρατικών ενισχύσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις διαφάνειας για τις κρατικές ενισχύσεις και διατίθεται στη διεύθυνση <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=el>.

³² Πρόκειται για τις πληροφορίες που απαιτούνται από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής και από το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1388/2014 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 2014.

40. Το σημείο 49 αριθμείται εκ νέου ως σημείο 91 και αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«91. Η Επιτροπή εφαρμόζει την παρούσα ανακοίνωση από τις 19 Μαρτίου 2020, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών επιπτώσεων της έξαρσης της νόσου COVID-19, οι οποίες επέβαλαν τη λήψη άμεσων μέτρων. Η παρούσα ανακοίνωση δικαιολογείται από τις τρέχουσες έκτακτες περιστάσεις και θα παύσει να εφαρμόζεται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2020, εξαιρουμένου του τμήματος 3.11, το οποίο θα παραμείνει σε ισχύ έως την 1η Ιουλίου 2021. Έπειτα από συνεννόηση με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή μπορεί να επανεξετάσει την παρούσα ανακοίνωση πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2020 για σημαντικούς λόγους πολιτικής ανταγωνισμού ή οικονομικούς λόγους. Εφόσον το κρίνει σκόπιμο, η Επιτροπή μπορεί να παράσχει περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με ορισμένα συγκεκριμένα σημεία της προσέγγισής της.»